

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

22 MART DÜNYA SU GÜNÜ BASIN AÇIKLAMASI YAŞAMI VE SUYU KORUMAK İÇİN MÜCADELEYE DEVAM EDİYORUZ.

Yaşamın temel kaynağı olan "SU"yun önemine dikkat çekmek amacıyla, 1992 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda kabul edilmesinden bu yana, her yıl farklı temalarla değerlendirilen 22 Mart Dünya Su Günü'nün 2024 yılı teması; "Suyu Barış İçin Kullanmak" olarak belirlendi.

Günümüzde 1,6 milyar kişinin ekonomik su kıtlığı çektiği, yani su kaynaklarının iyi yönetilememesi nedeniyle yeterli ve sağlıklı suya ulaşamadığı dünyamızda, 2030 yılında dünya nüfusunun %40'lık bir bölümünün su kısıtı ile karşı karşıya kalacağı öngörülmekte...

Su kaynaklarının eşit olmayan dağılımı, tarihsel olarak su kaynaklarına sahip olma, yönetme ve kullanma açısından anlaşmazlıklara ve çatışmalara yol açtığı gibi, gelecekte de küresel iklim değişikliğinin ve nüfus artışının yol açacağı su kısıtı, su kaynaklarının kullanımı ve paylaşımından kaynaklanacak ülke içi veya devletler arası çatışmaları yaygınlaştıracak, şiddetlendirecek bir potansiyel taşımakta...

Yıllık tüketilebilir su potansiyeli 112 milyar m³ olan ülkemizde kişi başına tüketilebilir su potansiyeli 1.313 m³ civarındadır ve bu değer "su stresi" yaşanan bir ülke olduğumuzu göstermektedir. Ayrıca 2030 yılında bu değer 1000 m³ olacağı öngörülmektedir. Bu sayılardan "su fakiri" ülkeler sınıfında olacağımız görülmektedir. Su Fakirlik İndeksinde Türkiye, 147 Ülke arasından 78. sırada yer almaktadır. Küresel iklim değişikliğine ilişkin senaryolar ülkemizin bu süreçten olumsuz yönde etkileneceğini ve su kısıtımının daha da artacağını ortaya koymaktadır. Ülkemizde su tüketiminin %70'i tarımsal, %20'si kentsel ve %10'u ise endüstriyel alanda gerçekleşmektedir. Dünyada ve ülkemizde giderek daha kıt bir kaynak haline gelen suyun etkin ve adil bir kullanımı olduğunu söylemek ise mümkün değildir.

Her yıl Su Gününde kurumların gerçekleştirdiği faaliyetlerde suyun yaşamsal önemi vurgulanmasına karşın su miktar ve kalitesine yönelik artan tehditler; kısıtlı su kaynaklarımızın ve mevcut kirliliğin görmezden gelindiğini göstermektedir. Nüfus artışı, kentleşme, sanayileşme, doğal varlıkların kontrolsüz tüketimi, ormansızlaşma ile birlikte ve buna bağlı olarak ortaya çıkan iklim değişikliği süreçlerinin getirdiği baskılar nedeni ile su kısıtlılığının artması, kaynakların tükenmesi, kirlilik, aşırı doğa olayları Dünyada ve ülkemizde yaşam için tehdit oluşturmaktadır.

Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi olarak her yıl hazırladığımız İzmir Su Raporları ile kentimizde su yönetimine ilişkin veriler ile birlikte, kentlerimizde su yönetimine ilişkin görüş ve önerilerimizi de paylaşıyoruz.

Son 50 yılda sulak alanlarımızın yüzde %50'sini kaybettiğimiz ülkemizde; T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından su havzalarımızda yapılan çalışmalardan elde edilen veriler, yüzeysel yeraltı su kaynaklarımızın kirlendiğini gösteriyor. Havzalara yönelik yapılaşma, sanayi, tarım, madencilik gibi baskılar, yer altı sularımızdaki kontrolsüz aşırı çekimler, su varlığımızı miktar ve kalite yönü ile tehdit etmektedir.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

Ülkemizde yürütülen kullanma öncelikli politikalar ve mevzuat değişiklikleri, tarım alanları, orman alanları, meralar, sulak alanlar, su havzaları ve diğer korunması gereken alanlarda yapılaşma ve rant baskısını arttırmaktadır. Yeterli ve temiz suya ulaşamama sadece içme ve kullanma suyunu değil; gıda, tarım hayvancılık gibi sektörler ile temel yaşam kalitemizi etkilemektedir. Sanayi kullanımı da düşünülerek, su varlığımızın en temel ihtiyaçlarımızı karşılayamayacak duruma gelmeden acil önlemlerin alınması gerektiği yıllardır ortadadır. İklim değişikliği, kuraklık, yağış düzensizlikleri yıllardır dile getirdiğimiz ve koruma/planlamaya yönelik yönetim politikalarının önemini vurguladığımız bir süreçtir. Ancak bilinen gerçekler ve zorunluluklara rağmen gerekli çalışmaların yapılmaması ve yürürlükteki yönetim politikaları kamu ve doğa yararı doğrultusunda koruma, kullanma ve planlama dengesinde yürütülmesi gerekirken alınan kararlar ve uygulamalar tam tersi sonuçlara yol açmaktadır.

Ülkemizde ilgili kamu idarelerinin paylaştığı küresel kuraklık ve çölleşme haritaları, veriler ve tahminler, yaşadığımız meteorolojik olaylar, tüm kentlerimizde yaşamsal 'su' yönetiminin ne kadar zor hale geldiğini göstermektedir. Kentlerimizde iklim değişikliği ve etkilerini de değerlendiren "dirençli kentler" kavramı ile kent yönetimi anlayışının düzenlenmesi; tarım, gıda, sanayi, enerji, turizm vb. bütün sektörlerle yönelik değerlendirmeler ve planlamalarda da su kısıtlılığının ve etkilerinin de değerlendirmeler içerisinde olması gerekmektedir.

Kentlerimizde, sağlıklı ve temiz su ihtiyacının sağlanması, su kaynaklarının korunması, kullanılmış suların arıtılması, arıtılmış atıksuların geri kazanımı ve yeniden kullanımı, tarım ve sanayideki su kullanımına yönelik planlamaların; iklim değişikliği, meteorolojik ve hidrolojik faktörler, afet ve taşkın yönetim süreci ile birlikte bütünsel, entegre yönetim modeli dikkate alınarak planlara eklenerek değerlendirilmesi ve yönetilmesi yaşamsal zorunluluktur.

Dirençli kentler oluşturmak için kentte mevcut risklerin belirlenmesi, altyapı eksikliklerinin giderilerek gelecekteki olası afetlerin sosyal, ekonomik ve teknik sistemler ve altyapılara verebileceği zararlardan korunabilecek kapasitenin geliştirilebilmesi gerekmektedir. Şehirlerin "dirençli kent" olabilmeleri için çevresel risklerini belirleyerek, doğru ve etkin bir çevresel altyapı ve çevre yönetimini gerçekleştirilmesi önemlidir.

Altyapı tesislerimizde çok yüksek kayıp kaçak oranları yüzünden suyun büyük bölümünü daha şebekedeyken yani henüz kullanmadan kaybediyoruz. Bu kapsamda sağlıklı ve temiz su ihtiyacımız için kaynağından kullanım alanına kadar olan altyapıda kayıp kaçak oranlarının en aza indirilmesi gerekmektedir. Dolayısı ile sağlıklı kentleşme ve altyapı yönetiminin, bu sürecin en önemli parçası olduğu gerçeği unutulmamalı, kentleşme politikasının yapı ve binalardan ibaret olduğu anlayışından vazgeçilmelidir. "İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği" hükümlerine göre; "Büyükşehir ve il belediyeleri su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %30, 2028 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine; diğer belediyeler su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %35, 2028 yılına kadar en fazla %30, 2033 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine indirmekle yükümlüdürler. Bu kapsamda belediyeler, bölgesel olarak izleme, değerlendirme, basınç regülasyonu ve yüzeye çıkmayan borulardaki arızaların tespit edilerek giderilmesine yönelik çalışmaları yürütmektedir. İZSU 2022 yılı faaliyet raporunda metropol ilçeler için kayıp kaçak oranının % 27,95 olduğu paylaşılmıştır. Son olarak 2021 yılında paylaşılan

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

su kayıpları yıllık raporlarında kayıp kaçak oranı %30 un üzerinde olan metropol dışında kalan ilçeler ile ilgili çalışmaların tamamlanarak hedeflenen oranlara ulaşılması gerekmektedir.

Yerel ve Merkezi Yönetimin bu süreçte bireysel kullanımlara yönelik tasarruf çağrısı ile birlikte, suyun temini, iletilmesi sürecinde kayıp kaçak oranlarının azaltılması, arıtılmış atıksuların yeniden kullanımı, kentin su kaynaklarının yönetilmesi, korunması ve alternatif kaynakların değerlendirilmesi, uzun vadeli koruma çalışmalarının yürütülmesi için beraber çalışması şarttır.

Özellikle, sanayi ve nüfusun yoğun ancak su kaynaklarının kısıtlı olduğu büyük kentlerimize yönelik planlama süreçlerinde; tarım ve orman alanlarının yok edilerek sanayi ve konut alanlarına dönüştürüldüğü ortadadır. Alan kullanımına yönelik çeşitli faaliyetlere verilen izinler ile birlikte kente eklenen nüfus yükü dikkate alındığında bu ilave çevresel yükü karşılayacak su kaynaklarının mevcut olmadığı görülmektedir.

TÜİK istatistiklerine göre, 2022 yılında içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (%) 98,8 olarak, içme ve kullanma suyu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı ise % 62,7 olarak verilmiştir. Özetle **vatandaşlarımızın % 36'sı sağlıklı içme suyuna ulaşmamaktadır.**

2022 yılında ülkemizdeki 1391 belediyenin yalnızca 1366'sı kanalizasyon şebekesi ile hizmet vermekte olup, 1315 belediye atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Bu 1315 adet tesisten, Avrupa Birliği (AB) standartlarında arıtma yapan tesis sayısı ise 268 olup, 2022 yılında kanalizasyon şebekesine deşarj edilen yaklaşık 5,4 milyar m³ atıksuyun 2,4 milyar m³ kısmı bu tesislerde arıtılmıştır. 2022 yılında belediye şebekeleri ile deşarj edilen atıksu miktarının 5,4 milyar metreküp olduğu dikkate alınırsa, **belediyelerde üretilen atıksuyun %86 sının arıtıldığı, ancak AB standartlarında arıtılan atıksu oranının %52,7 oranında olduğu ortaya çıkmaktadır. Atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (%) 77,7'dir. Bu durumda vatandaşlarımızın %22,3'ünün oluşturduğu atıksu arıtılmadan alıcı ortamlara verilmekte, arıtılan atıksuyun ise ancak yarısının uygun standartlarda arıtılmasının mümkün olduğu görünmektedir.**

Kentimizde ise içme suyu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfus %74,3, atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfus %100 olarak verilmektedir. İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde gerekli içme ve kullanma suyu, barajlar ve yeraltı suyu kuyularından sağlanmaktadır. İZSU Genel Müdürlüğü verilerine göre, 2022 yılında temin edilen suyun yaklaşık %54'ü yeraltı, yaklaşık %46'sı yüzeysel su kaynaklarından sağlanmıştır. İzmir Kentinin su ihtiyacını karşılayan kaynakların miktar ve kalite olarak sürdürülebilirliğinin sağlanması, korunması büyük öneme sahiptir. Yüzeysel ve yeraltı su kaynaklarımızın bulunduğu bölgelerde alan kullanımına yönelik baskılar ve kirlilik tehdidinin yanında iklim değişikliğinin getireceği ek yüklerle de kentin hazır olması gerekmektedir.

2023 yılı nüfus verilerine göre nüfusu yaklaşık 4.479.525'a ulaşan İzmir'de, İZSU Genel Müdürlüğü tarafından atıksu arıtma hizmetleri kapsamında 2022 yılında 1 fiziksel, 38 tanesi biyolojik, 6 tanesi doğal ve 25 tanesi ileri biyolojik atıksu arıtma yöntemi ile arıtım yapan ve günlük toplam kapasitesi 951.743,00 m³ olan toplam 70 atıksu arıtma tesisi faaliyet göstermiştir. Atıksu arıtma tesislerinde arıtılan atıksuyun %97'si ise Avrupa standartlarında arıtım yapan ileri biyolojik atıksu arıtma tesislerinde arıtılmış, kalan yaklaşık

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

yüzde 3'ü biyolojik ve doğal arıtma tesislerinde artırılmıştır. İzmir halen, 25 ileri biyolojik atıksu arıtma tesisi ile ülkemizde Avrupa standartlarında arıtım yapan en fazla tesise sahip olan kent olduğu gibi, ülkemizde kişi başına Avrupa standartlarında en fazla atıksu arıtımının gerçekleştirildiği kenttir.

Arıtma tesisleri ve yatırımları ile TÜİK verileri kapsamında başarılı olan İzmir, kentin yoğun yapılaşmasına ve planlanmasına yetişemeyen altyapı eksiklikleri ile de karşı karşıyadır. Kentin altyapı yatırımlarının yapılaşma sürecine yetişemediği kentin yöneticileri tarafından da ifade edilerek altyapı kaynaklı koku sorununa yönelik planlamalardan bahsedilirken, kentin yapılaşma ve kontrolsüz büyüme sürecinde altyapı yetersizliklerinin planlanmadığı, altyapı ve arıtma tesislerinin kentleşme sürecinde kapasitelerinin yetersiz kaldığı gerçeğini de unutmamak gerekir. Artan nüfus yoğunluğu karşısında altyapı tesislerinin revizyon çalışmalarının tamamlanması, yeni tesislerin planlanması ve mevcut tesislerinin en iyi şekilde yönetilmesi önem taşımaktadır.

Bir kıyı kenti olan İzmir'de kent merkezinde kıyı alanlarındaki doğal yapının bozulması, ulaşım altyapısı ve yapılar nedeni ile deniz ve kıyı alanları kentlinin yıl boyu faydalanabileceği yaşam alanı olmaktan çıkmıştır. Sahil bandında yürüyüş ve bisiklet yolları ile rekreasyon alanları bulunmakla birlikte yaz aylarında sıcaklık, kış aylarında yaşanan fırtına kabarmaları ve taşkınlar nedeni ile yıl boyunca etkin kullanılamamaktadır. Uzun yıllar boyunca çeşitli kaynaklar nedeni ile kirletilen körfez yüzme alanı olmaktan çıkmıştır.

Yeterince artırılmamış evsel ve endüstriyel atıksu deşarjları, taşınan kirleticiler, körfezdeki gemi trafiği, gemi söküm tesisleri, endüstriyel tesisler, balık çiftlikleri gibi kirletici kaynaklar deniz suyu kalitesini olumsuz etkileyen faktörlerdir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)" çerçevesinde yürütülen kirlilik ve kalite izleme çalışmaları kapsamında izlenen Ege Denizi Kıyı Su Yönetimi Birimlerinden 8 i İzmir 'dedir. 2021 yılı Ege Denizi kıyı su kütleleri ekolojik kalite değerlendirmesine göre; iç körfez değerleri kötü, dış körfez değerleri zayıf, Çeşme-Karaburun, Foça ÖÇK, Çandarlı Körfezi değerlerinin orta, Kuşadası Körfez Kuzeyi-Çeşme, Gerence Körfezi, Dikili-Edremit Körfezi değerlerinin iyi olduğu paylaşılmıştır.

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından İzmir Körfezi'ndeki 11 adet istasyondan 2001 yılından bu yana düzenli olarak deniz suyundan alınan örnekler, akredite olan İZSU Genel Müdürlüğü laboratuvarlarında, Askıda Katı Madde, Escherichia coli, Intestinal enterokok analizleri yapılmak üzere gönderilmekte ve sonuçlar incelenmektedir. Ancak körfez su kalitesine ilişkin kapsamlı değerlendirme yapabilmek için daha fazla analizle birlikte ölçüm koşulları hakkında bilgiye ihtiyaç vardır.

Her iki kurum tarafından paylaşılan verilere göre ağırlıklı olarak biyolojik parametrelerin izlendiği anlaşılmaktadır. İzmir Körfezindeki gemi ulaşımı ve endüstri kaynaklı kirletici faktörlerin varlığı göz önünde bulundurularak kimyasal parametrelerin de izlenmesi önem taşımaktadır. Su kalitesi sağlıklı ve şeffaf bir şekilde izlenmeli ve iyileştirilmesine yönelik çalışmalar geliştirilmelidir.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

Deniz suyu kalitesinin iyileştirilmesi için kirlenici kaynakların kontrol ve denetimi etkin bir şekilde yürütülmelidir. Deniz taşkınları ve deniz seviyesinin yükselmesi ile ilgili kıyı alanlarında ve kentsel altyapı ve üstyapıda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

İzmir için kişi başına yıllık kullanılabilir su miktarı 1.000 m³ civarındadır. Su kıtlığını işaret eden bu miktar İzmir'de su yönetiminin önemini ortaya koymaktadır. İzmir için mevcut su kaynaklarının miktar ve kalite açısından korunması ile birlikte temiz su ihtiyacını karşılamak üzere akılcı yatırımlar ve yeni su kaynaklarının araştırılması yaşamsal bir öneme sahiptir.

İlgili kurum ve kuruluşlar mevcut su kaynaklarını en iyi şekilde yönetmeli, gelecek için alternatif su kaynaklarını elde etmek için gerekli yatırımları geç olmadan yapmalıdır. Temiz suların evsel veya endüstriyel amaçlı kullanılmasından dönen atıksuların arıtıldıktan sonra kullanım amacına uygun kalitenin sağlanması için gerekli ileri arıtma işlemleri sonrasında yeniden kullanımı, tarım ve sanayi amaçlı kullanılan suyun ise doğru, ekonomik yöntemlerle yeniden kullanımı esastır. Enerji yönetimi su yönetiminin olmazsa olmaz bir parçası olarak düşünülmeli ve ikisi birlikte konularının uzmanı olan kurum ve kişiler tarafından planlanmalı ve uygulanmalıdır. Kent planlamasına yönelik tüm süreçlerde su yönetimi planları dikkate alınmalıdır. Belediyelerin Su ve Kanalizasyon İdareleri tarafından İçme Suyu Projesi Master Planları çerçevesinde içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının mevcut ve potansiyel su kaynaklarından (yeni su kaynaklarının devreye alınması, deniz suyunun arıtılarak kullanımı, vb) karşılanmasına yönelik gelecekteki nüfus projeksiyonuna göre mevcut su kaynaklarının kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. İklim değişikliği senaryoları da dikkate alınarak gelecek su planlamaları yapılmalıdır.

Yeterli suya sahip olamadığı için kilometrelerce ötedeki Gördes Barajı'ndan yüksek maliyet ve işgücü harcanarak su temin etmeye çalışan İzmir; gelecekteki su kaynağı olan Çamlı Baraj Havzasında altın madenciliğinin getirdiği kirlilik riski ile karşı karşıyadır. Kentte su yönetiminden sorumlu kuruluşlar olan İZSU ve DSİ gelecekteki su kaynakları için farklı yaklaşımlar sergilemektedir. İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İZSU, Çamlı Barajını zorunluluk olarak görürken, DSİ Baraj yapımını öngörmemektedir. Kentin su yönetiminden sorumlu iki kuruluş politikaları ikilemedir ve bu durum İzmir halkını sağlıklı suya ulaşma konusunda tehlikede bırakmaktadır. Bahse konu maden işletmesinin mevcut hali ile yarattığı kirlilik mahkeme kararları ve bilirkişi raporları ile ortaya konmasına, iptal edilen ÇED kararlarına rağmen; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kapasite artışı için hazırlanan ÇED süreci yeniden yürürlüktedir ve ÇED Olumlu Kararı yenilenmiştir. Efemçukuru, İzmir Kenti Yerel Yönetimi tarafından Kentin Su Kaynağı olarak tanımlanmaya devam ederken, tüm itirazlara ve mahkeme kararlarına karşın havza Merkezi İdareler tarafından kirlilik riski ile baş başa bırakılmıştır.

Havzalarımızda su kalite ve miktarına yönelik değerlendirmeler; su kaynaklarımızın karşı karşıya bulunduğu çevresel risklerin yönetilmesi ve acil planlamalar yapıp bilime uygun yönetim süreçleri gerçekleştirilemezse geri dönüşü mümkün olmayan noktalara doğru ilerlediğinin göstergesidir. Kentimizin içme suyu kaynağı olan Tahtalı Baraj Havzası, İZSU Yönetmelikleri ile koruma altında tutulmaya çalışılırken, havzadaki kentleşme ve sanayi baskısı, mevzuat değişiklikleri ile koruma kapsamının yumuşatılması yoluyla yaşam kaynaklarımızın da bu baskılara feda edilmesinin önünü açacaktır.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

Bölgemizde Bergama Altın Madeninin yarattığı-yaratacağı çevresel risklerle ilgili hukuki ve toplumsal mücadele devam ederken; Efemçukuru Altın Madeninin İzmir'in su kaynağı olan Çamlı Baraj Havzasında, Çukuralan Altın Madeninin Balıkesir'in su kaynağı olan Madra Barajı Havzasında, Gördes Nikel Madeninin İzmir ve Manisa'nın su kaynağı olan Gördes Havzasında, Çaldağ'da işletilmesi planlanan Nikel Madeninin Gediz Havzasında, Kışladağ Altın Madeninin Uşak'ta yarattığı çevresel riskler ve bu projelere verilen ÇED Olumlu kararları ile ilgili Odamızın da içerisinde bulunduğu hukuki süreçler devam ederken diğer taraftan söz konusu işletmelerin yarattığı olumsuz etkiler de devam etmektedir.

Manisa'ya içme-kullanma suyu sağlamak üzere inşaatı devam eden Gürdük Barajı ve İzmir kentine içme-kullanma suyu sağlanması planlanan Başlamış Barajı olmak üzere, bölgenin en büyük iki kentine hizmet verecek olan Başlamış Çayı havzasında, Gördes'teki Nikel Madeni İşletmesinin yarattığı riskler devam ederken, madenin kapasite artışı talebi onaylanmıştır. Ayrıca, yıllık 1 milyon ton sülfürik asit üretecek olan sülfürik asit fabrikası için de ÇED süreci de olumlu tamamlanmıştır.

Verimli tarım arazilerimiz, su havzalarımız, ormanlarımız, korunması gereken doğal alanlarımız; mevcut ve açılması planlanan çevresel riski son derece yüksek olan tesislerin baskısı altındadır.

İliç'te "Çöpler Altın Madeni" nde liç alanında meydana gelen heyelan sonucunda 9 işçinin göçük altında kalması, siyanür ve birçok tehlikeli maddeyi içeren yığının neden olduğu çevre felaketi; çevre ve insan sağlığını hiçe sayan kar odaklı büyüme anlayışının sonucu ve kamusal denetimin iflasının acı bir örneğidir.

Benzer olayların bir daha yaşanmaması için tüm faaliyetler, çevresel değerler ve kamu yararı gözetilerek, bilimsel doğrular çerçevesinde yapılmalı, çevre ve insan sağlığı kar elde etme güdüsüne feda edilmemelidir.

Mevcut durumu ile karşımıza çıkan karanlık su yönetimi tablosu; iklim değişikliğinin öngördüğü diğer olumsuz süreçlerle birleştiğinde su kaynaklarımızın korunmasının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi olarak yaşamımızı, suyumuzu korumak için mesleki ve kamusal sorumluluğumuz içinde mücadeleye devam ediyor ve tekrarlıyoruz.

- Su, tüm canlıların yaşamı için vazgeçilmez doğal bir hak olduğu unutulmamalıdır.
- Suyu "doğal hak" olmaktan çıkarıp, "ticari bir mal" haline getirerek sermayeye, küresel piyasaya açan politikalardan vazgeçilmelidir.
- Betona ve ranta dayalı kentleşme ve büyüme politikaları terk edilmelidir.
- Kentlerimiz doğayla ve iklimle uyumlu, afetlere dirençli hale dönüştürülmelidir.
- Su havzalarının korunması sürecinde kentleşme, sanayi, tarım, madencilik ve diğer faaliyetlerde alan kullanımının değişmesi, ormansızlaşma ve bu faaliyetlerin getirdiği çevresel risklerin de yönetilmesi gerekmektedir.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

- Kentleşme, sanayi, madencilik ve diğer faaliyetlerin alan seçimi planlanması ve denetim süreçleri de en önemli bileşenlerdendir. Planlama, yönetim ve denetim sürecine ilave olarak, suyu en çok kullanan tarım ve sanayi sektöründe de kontrolsüz tüketimin önüne geçilmesi, ürün ve üretim deseninin su ihtiyacına göre planlanması, suyun yeniden kullanımı, proste dönüşüm, artılmış atıksuların geri kazanım/yeniden kullanım ile değerlendirilmesine yönelik süreçlerin göz önüne alınması, yapılar ve planlamalar ölçeğinde su tüketimini azaltacak tedbirler ile birlikte, yağmur suyu hasadı gibi yöntemler ile suyun verimli kullanımına yönelik çalışmalar geliştirilmelidir.
- Kamu mülkiyeti temelinde örgütlenmiş, ulusal planlama çerçevesinde yerel kalkınmayı hedefleyen, her bireyin suya erişimine olanak sağlayan, eşitsizlikleri de ortadan kaldırarak, doğayla barışık yatırımı önemseyen ulusal su politikaları hayata geçirilmelidir.
- İçme suyu, kanalizasyon, yağmur suyu şebekelerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar tamamlanmalıdır.
- Atıksu arıtma tesislerinin revizyonları, kapasite artışları ve yeni tesislerle ilgili çalışmalar tamamlanmalıdır.
- Deniz suyu kalitesinin izlenmesi ve iyileştirilmesine yönelik çalışmalar geliştirilmelidir.
- Fırtına kabarmaları, taşkınlar ve iklim değişikliğine bağlı deniz seviyesindeki yükselme konusunda gerekli önlemler alınmalıdır.
- Sahil ilçelerinde plajların ve kıyıların halk tarafından kullanımını engelleyen kıyı işgalleri, özel tahsisler yolu ile yapılaşmanın önünü açan uygulamalara son verilmeli, etkin denetim sağlanmalıdır.
- Suyun yönetiminden sorumlu kurumlar koordinasyon ve iş birliği içerisinde çalışmalıdır.
- Tüm kurumlarda; Çevre Mühendisliği mesleği başta olmak üzere ilgili diğer meslek disiplinlerinden oluşan liyakatli kadrolar ile bilim ve mühendislik temelinde proje ve uygulamalar geliştirilmelidir.

Yurttaşlarımızın esenliğini ve doğal varlıkların korunmasını esas alan yönetim ve çevre politikalarının hayata geçirilmesi konusundaki kararlığımızı bir kez daha kamuoyu ile paylaşıyoruz.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi